

Crna Gora
AGENCIJA ZA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE
Broj: UP I 04-043/24-273/3
Podgorica, 03.10.2024. godine

Na osnovu člana 168 i 182 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama („Sl. list CG“, br. 54/24) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za audiovizuelne medijske usluge donosi

R J E Š E N J E

1. Javnom preduzeću „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve, javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Televizija Budva“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera zbog kršenja člana 68 stav 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama i člana 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl. list CG“, br. 36/11), zbog toga što je u okviru programskog sadržaja „Jutrom iz Budve“, dana 12. avgusta 2024. godine, emitovao prikriveno oglašavanje.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog kršenja zabrane emitovanja prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije (član 68 stav 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama i član 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama).
3. Nalaže se javnom preduzeću „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o., da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Televizija Budva“ sa standardima definisanim u Zakonu o audiovizuelnim medijskim uslugama, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Javno preduzeće „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o., je dužno da, u skladu sa članom 181 stav 3 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama, u okviru televizijskog programa „Televizija Budva“, u u informativnom programskom sadržaju u periodu od 18 do 22 sata, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:
„Agencija za audiovizuelne medijske usluge izrekla je emiteru televizijskog programa 'Televizija Budva' upozorenje jer je dana 12. avgusta 2024. godine, u okviru programskog sadržaja 'Jutrom iz Budve' emitovao prikriveno oglašavanje.“
5. Javno preduzeće „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o., je dužno da, u pisanoj formi, obavijesti Agenciju za audiovizuelne medijske usluge o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja, u roku od 24 časa od objavljivanja.
6. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za audiovizuelne medijske usluge u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
7. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za audiovizuelne medijske usluge www.amu.me
8. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Redovnim monitoringom emitovanih programskih sadržaja Javnog preduzeća „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o., javnog emitera opšteg televizijskog programa „Televizija Budva“ (u daljem tekstu:emiter), Agencija za audiovizuelne medijske usluge (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je

dana 12. avgusta 2024. godine, u u periodu od 8:03:50 do 9:00:11 sati (29 minuta 21 sekund) emitovao programski sadržaj „Jutrom iz Budve“.

Imajući u vidu standarde o komercijalnim AV komunikacijama, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 68 st. 1 i 2 Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama (u daljem tekstu: Zakon) i člana 13 st. 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-06.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 177 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornog programskog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. UP I 04-043/24-273/1 od 05.09.2024. godine).

Emiter je dostavio Izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. UP I 04-043/24-273/2 od 12.09.2024. godine) u kome je naveo:

- da je prilog (gostovanje) realizovan „u periodu kada su se bavili temama koje su od posebnog značaja za turističku sezonu i lokalni razvoj“.
- da su smatrali da „... je žičaru, koja je ranije najavljivanja kao strateški projekat države Crne Gore, potrebno predstaviti kao turističku atrakciju koja doprinosi obogaćivanju turističke ponude“.
- da je „... razgovor bio usmjeren na informisanje gledalaca o radu i održavanju žičare sa povodom proslave godišnjice njenog postojanja, te da nije postojala namjera da se promovišu komercijalni aspekti, a da je razgovor u studiju, ne njihovom krivicom, skrenuo u tom pravcu.“
- da je „... na navedeni propust ukazala i njihova Služba marketinga, nakon emitovanja emisije.“

Na kraju, emiter u izjašnjenju ukazuje da je „uređivačka politika njihove medijske kuće nezavisna i usmjerena na informisanje gledalaca, a ne na promociju usluga ili proizvoda, za šta se zalažu u realizaciji programskih segmenata, nadaju se da će postojati razumijevanje za pričinjeni propust i biti prihvaćeno objašnjenje“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih programskih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- komercijalna audiovizuelna komunikacija može biti u obliku: oglašavanja, telešopinga; sponzorstva i plasmana proizvoda (član 67 stav 1 Zakona).
- oglašavanje podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja određenog pravnog ili fizičkog lica uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod ili uslugu tog pravnog ili fizičkog lica, uključujući nepokretnosti, prava i obaveze, odnosno koje ima za cilj da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 67 stav 2 Zakona).
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili televizijskim programima kad je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 6 stav 1 tač. 13 Zakona).
- članom 68 stav 2 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog sadržaja kao i izjašnjenje emitera može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je 12. avgusta 2024. godine, u periodu od 8:03:50 do 9:00:11 sati (56 minuta 21 sekund) emitovao programski sadržaj „Jutrom iz Budve“ i u okviru tog sadržaja gostovanje čiji je opis dat u tački 2.
2. U periodu od 8:36:48 do 8:48:07 (11 minuta 19 sekundi) emitovan je segment o žičari Kotor-Lovćen. Gost u studiju bio je Marko Cus, potpisan i predstavljen kao izvršni direktor Žičare Kotor-Lovćen.

Voditeljka u studiju: „Žičara Kotor-Lovćen predstavlja pravu turističku atrakciju, a proteklih godinu dana privukla je brojne posjetioce iz zemlje i inostranstva i pružilo im nezaboravno iskustvo. Povodom obilježavanja godinu dana, od njenog puštanja u rad, ovog jutra

razgovaramo sa izvršnim direktorom žičare, Markom Cus, koji će nam otkriti, više o dosadašnjim uspjesima, izazovima i planovima za budućnost. Dobro jutro i dobro nam došli."

Razgovor je tekao u smjeru sumiranja utisaka za prvih godinu dana rada. Gost je naveo koliko turista je koristilo žičaru i naveo da su dolazili iz svih krajeva svijeta.

U periodu od 8:39:34 do 8:44:53 sati emituje se razgovor čiji je transkript dat u nastavku.

Cus: „Naša žičara je jedna od najsavremenijih u svetu. To znači da ta instalacija ima veliki kapacitet. Možemo da transportujemo preko 1.200 putnika na sat. I u stvari ta gužva koja se možda vidi na početnoj stanici se uopšte ne oseća kad dođeš kod nas gore na izlaznoj stanici jer je to kompleks od preko 100.000 kvadratnih metara i ti u stvari nikad nećeš osetiti tu gužvu jer su svi negde na raspolaganju negde na nekim sadržajima, na hiking stazama, na suvoj bob stazi ili po restoranima i tako dalje.“

Voditeljka u studiju: „Da. Pročitala sam na vašem sajtu i da su i kabine onako dosta komforne i da kada su i pune svako može imati neku svoju privatnost.“

Cus: „Tako je. Jeste, jeste.“

Voditeljka u studiju: „Da. Ono što moramo istaći jeste da ste imali priliku da ugostite vrlo značajne osobe. Na samom otvaranju to je bio Novak Đoković, a ove godine muzička zvijezda Zdravko Čolić. Koliko zapravo ovakve posjete doprinose promociji žičare?“

Cus: „Znate šta... Kako da vam to kažem, možda sad govorim iz moje neke lične perspektive, ali kad ti dođe jedna ta osoba koja je po meni neki međunarodni heroj, veoma ceniš njihovo mišljenje, njihove reakcije. Pogotovu kad znaš da su te osobe isto proputovale čitav svet i ko zna šta su sve videli od prirode i panoramskih pogleda i tako dalje i zato nam je još veće zadovoljstvo kada smo uživo videli njihove prave reakcije na pogled, na vožnju, na kompleks i tako dalje. I naravno verujem, verujem da ima neki pozitivan, značajan utisak kad oni dođu kod nas jer, po meni, ako Zdravko ili Novak kažu da je to predivno onda oću i ja to isto takođe da vidim.“

Voditeljka u studiju: „Da. I to nam je drago eto da možemo da čujemo kakve su bile reakcije iz prve ruke. Kada govorimo o održavanju žičare... Kako sve funkcioniše u tom dijelu? Da li postoje neki izazovi?“

Cus: „Majka priroda. To je jedino što mogu da kažem i to je jedino što ne možemo da utičemo. Sami znate kakav je lokalitet Kuk i pogotovu Lovćen. Na planini smo, ali istovremeno smo blizu mora. Ali tu isto želim da istaknem da naš je partner Leitner koji su izgradili tu žičaru je najsavremenija i uz njihovu ulogu mi nemamo te neke veće tehničke izazove, jer pogotovu sa njihovim znanjem i procedurama i takođe i njihovo iskustvo sa tim vrsnim instalacijama, na tim kompleksnim lokalitetima. Leitner je jedna firma koja je osnovana 1888. godine. Znači oni znaju ovaj posao u snu.“

Voditeljka u studiju: „Da. I šta možemo očekivati u narednom periodu. Da li možemo zapravo očekivati da će žičara raditi i tokom zimskih mjeseci? To je nekako bilo pitanje koje se često provlačilo.“

Cus: „Jeste, jeste, jeste. Tako je. To je jedno od pitanja koje se često provlači i to je jedno pitanje koje mi smo, sad malo istražujemo. Želja nam je, jer imamo potencijal za to ali, opet moram da istaknem, u pitanju je lokalitet Kuk i Lovćen i zato u stvari je potrebno da se razmotri jedan poseban zimski kocept tako da kažem. Ali tu je, radimo na tome.“

Voditeljka u studiju: „Da. S obzirom na to da u srijedu, eto, kako smo i rekli negdje u uvodnoj najavi, obilježavate godinu dana rada da li ćete realizovati možda neke posebne aktivnosti tim povodom?“

Cus: „Hoćemo naravno. To nam je jedna velika proslava, jedna velika proslava i imaćemo baš dosta aktiviteta gore kod nas. Pogotovo 14. i 15. avgust će biti 50 posto na svih karata vožnja žičare. Takođe ćemo imati razna gostovanja, imaćemo DJ-eve, imaćemo koncerta, Berin Buratović će nam isto gostovati tu i to će isto biti besplatan ulaz gore kod nas na Lovćenu.“

Imaćemo animatore za djecu i isto takođe ćemo imati popuste za za našu suvu bob stazu putem online web shop-a, znači korisnici Visa kartice ili CKB imaju svoje povoljne popuste i naravno deca do 12 godina imaju besplatan ulaz do krajem avgusta."

Voditeljka u studiju: „Znači 13. i 14. i za djecu do kraja avgusta?“

Cus: „Je... 14. i 15.“

Voditeljka u studiju: „14. i 15., da. Dobro, hvala Vam puno onda na izdvojenom vremenu. Eto ono što je meni bilo zanimljivo, negdje kada svi planiramo da posjetimo žičaru to uglavnom bude preko dana, ali vidjela sam da je zapravo poslednji uspon u 9:30, a poslednje spuštanje u 10 uveče.“

Cus: „Jeste.“

Voditeljka u studiju: „Tako da eto, to je neka drugačija perspektiva.“

Cus: „Tako je, tako je. I kroz iskustvo smo u stvari saznali da gosti generalno dolaze u dva talasa, ili rano ujutro kad je vedro ili kasnije malo kad žele da uhvate zalazak sunca i to nam je u stvari to najpopularnije vreme kad ljudi dolaze kod nas i da uživaju u tu hladovinu i taj pogled.“

Voditeljka u studiju: „Eto, pretpostavljamo da imate puno obaveza sada oko pripreme proslave godinu dana rada. Ipak ste izdvojili vrijeme za gledaoce Televizije Budva...“

Cus: „Naravno.“

Voditeljka u studiju: „I hvala Vam puno na tome.“

Cus: „Ništa. Hvala i Vama.“

Voditeljka u studiju: „A mi ćemo u narednim minutima pogledati kako zapravo izgleda vožnja žičarom Kotor-Lovćen. Uživajte.“

U periodu od 8:44:53 do 8:48:07 sati (3 minuta 14 sekundi) emitovan je snimak na kojem je prikazano kako iz perspektive vožnje u gondoli izgleda obilazak na predjelu Kotor-Lovćen. Na snimku se na početku vide turisti koji čekaju ulazak u gondole, zatim sama žičara koja je u pokretu, kao i panoramski pogled na Bokokotorski zaliv koji pruža vožnja žičarom.

3. Tokom emitovanja sadržaja opisanog u tački 2 nije emitovano obavještenje o postojanju komercijalne AV komunikacije.
4. Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da, u formi gostovanja, obavijesti gledaoce o rezultatima i značaju projekta, kakav je žičara Kotor-Lovćen, za turističku sezonu i lokalni razvoj, predmetno gostovanje se može smatrati oglašavanjem, jer u njemu značajno mjesto imaju informacije od značaja za ponudu konkretnih usluga subjekta koji upravlja žičarom Kotor-Lovćen i pratećih usluga (*„... žičara je jedna od najsavremenijih u svetu“, „... „... gužva koja se možda vidi na početnoj stanici se uopšte ne oseća kad dođeš kod nas gore na izlaznoj stanici jer je to kompleks od preko 100.000 kvadratnih metara i ti u stvari nikad nećeš osetiti tu gužvu jer su svi negde na raspolaganju negde na nekim sadržajima, na hiking stazama, na suvoj bob stazi ili po restoranima i tako dalje“, ... „14. i 15. avgusta će biti 50 posto popusta na karte vožnja žičarom. Takođe ćemo imati razna gostovanja, imaćemo DJ-eve, imaćemo koncerta, Berin Buratović će nam isto gostovati tu i to će isto biti besplatan ulaz gore kod nas na Lovćenu. Imaćemo animatore za djecu i isto takođe ćemo imati popuste za za našu suvu bob stazu putem online web shop-a, znači korisnici Visa kartice ili CKB imaju svoje povoljne popuste i naravno djeca do 12 godina imaju besplatan ulaz do kraja avgusta.“*
5. Postojanje prikrivenog oglašavanja (prisustvo promotivnog elementa u cilju oglašavanja, moguće dovodenje gledalaca u zabludu) može se sagledati na osnovu nekoliko elemenata, i to:
  - Analizirano gostovanje je moglo dovesti u zabludu gledaoca, u pogledu njegove stvarne prirode, prevashodno zbog toga što se u samom gostovanju govori o godišnjici otvaranja žičare, kao jedinstvenog infrastrukturnog projekta i turističke atrakcije (daju se podaci o posjetiocima koji su javne ličnosti, kompaniji koja je

sagradila žičaru, broju posjetilaca, i sl.). To je bilo pogodno da gledaoca uvjeri da je riječ o uredničkom, a ne sadržaju oglasne (komercijalne) prirode, jer se kroz naizgled neutralan sadržaj promovira komercijalni interesi i omogućava obračunje predstavnika žičare gledaocima kao potencijalnim korisnicima opisanih usluga (posebno naglašavanjem cijena i popusta za korišćenje žičare, „ako Zdravko ili Novak kažu da je to predivno onda oću i ja to isto takođe da vidim“).

- Posmatrano gostovanje ima naglašeni promotivni karakter i posvećen je raznim uslugama dostupnim na lokalitetu žičare Kotor-Lovćen i subjekata u sklopu nje. Prilogom je omogućeno predstavljanje cijena i povoljnosti korišćenja usluge vožnjom žičarom povodom godišnjice njenog otvaranja (najavljujući razna gostovanja i u sklopu toga besplatan ulaz na Lovćen, besplatna vožnja za djecu do 12 godina, popusti za korisnike Visa kartice ili CKB na bob stazi ukoliko se karta kupuje putem web-shopa).
- 6. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranog gostovanja, može se zaključiti da je riječ o prikrivenom oglašavanju, tj. prikrivenoj komercijalnoj audiovizuelnoj komunikaciji. Jer, ukoliko se tokom trajanja gostovanja ističe usluga određenog subjekta (njene specifičnosti, prednosti, popusti za kupovinu i sl.), takvo preporučivanje se smatra oglašavanjem.
- 7. Navodi iz izjašnjenja da se radi o „temi od posebnog značaja“, te „strateškom projektu države Crne Gore“, ne oslobađaju emitera odgovornosti za emitovanje prikrivenog oglašavanja privrednog subjekta koji upravlja žičarom.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-06, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emitovanjem predmetnog segmenta programskog sadržaja prekršio član 68 stav 2 Zakona i član 13 stav 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 180, 181, 182 i 185 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Televizija Budva“ sa standardima definisanim u Zakonu i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 181 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za audiovizuelne medijske usluge u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Javnom preduzeću „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o.
- Savjet Agencije za audiovizuelne medijske usluge
- Sektor za nadzor nad radom pružalaca AVM usluga
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Služba za informaciono-komunikacione tehnologije
- Služba za zajedničke poslove

Pripremila: Marija Baykal

Odobrila: Jadranka Vojvodić